

Developing Internal Supervision Guideline in Private Schools under the Mahasarakham Provincial Education Office

Navaporn Auttarint¹ and Lakkhana Sariwat²

Received	Reviewed	Revised	Accepted
28/01/2563	16/04/2563	01/05/2563	05/05/2563

Abstract

This research aims to; 1) study current conditions, desirable conditions, and the needs of internal supervision in private school under the Mahasarakham Provincial Education Office and 2) develop internal supervision in private school guidelines under the Mahasarakham Provincial Education Office. The research method was divided into 2 phases. Phase 1 was to study current conditions, desirable conditions, and the needs of internal supervision in private school under the Mahasarakham Provincial Education Office. The samples were 262 administrators and teachers in private school under the Mahasarakham Provincial Education Office using multi-stage sampling technique and research instrument was scaling questionnaire. Phase 2 was to develop internal supervision in private school guidelines under the Mahasarakham Provincial Education Office. The targets were 6 qualified school administrators and teachers in private school from 2 schools with good practices. Through purposive sampling technique and research instrument were semi-structure interview and an assessment of appropriateness of the internal supervision guidelines. Data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and modified priority index. The results showed that; (1) The overall of current condition of internal supervision was at a moderate level. The desirable condition of internal supervision in the overall was at the highest level. And (2) There were 4 steps to develop internal supervision guidelines in private schools under the Mahasarakham

¹ Master of Education students (Educational Administration and Development), Maha Sarakham University, E-mail: nopvana33@gmail.com,

² Full-time lecturer at the Department of Educational Psychology and Guidance, Faculty of Education, Mahasarakham University, E-mail : lakkana.sa@msu.ac.th

provincial education office as follows; 1) to study current conditions, problems and needs 2) to plan and determine options 3) internal supervision practices and 4) evaluation of internal supervision. The assessment results of appropriateness of developing internal supervision guidelines was at the highest level.

Keywords: Developing Guidelines, Internal Supervision in Private Schools

การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มหาสารคาม

นวพร อุดรินทร์³ และ ลักขณา สรวิวัฒน์⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม 2) พัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 262 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่ม แบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน จำนวน 6 คน จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 2 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม มีแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก 3) การปฏิบัติการนิเทศภายใน และ 4) การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาแนวทาง, การนิเทศภายใน

³ นิสิตการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

⁴ อาจารย์ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 6 “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ (Ministry of Education, 2003 : 8) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 มุ่งเน้นเพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของประเทศไทยมีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้นักเรียนได้รับ การพัฒนาศักยภาพสูงสุดในตน มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสมเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไป และการดำเนินชีวิตในอนาคต (Office of the Basic Education Commission, 2004 : 2)

ในกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น การนิเทศการศึกษาถือเป็นกระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลโดยตรงต่อมาตรฐานการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีนโยบายมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณภาพ ของการศึกษาให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ จึงทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นมากขึ้น และจำเป็นต้องมีรูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษา การนิเทศการศึกษาจะเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา และเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการช่วยพัฒนาครูให้มีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพในการทำงานของตนให้ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะการนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับผู้นิเทศ เพื่อให้ครูมีขวัญกำลังใจสามารถพัฒนาการทำงานของตนเองได้ และมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไปในที่สุด และในการดำเนินการนิเทศต้องอาศัยรูปแบบการนิเทศ หลักการพื้นฐานการนิเทศ ทักษะการนิเทศใช้กิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย และใช้ขั้นตอนการนิเทศตามกระบวนการที่เหมาะสม (Office of the Basic Education Commission, 2010 : 2)

การศึกษาเอกชนเป็นระบบการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาของประเทศ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ยังช่วยสร้างโอกาสทางการศึกษา ช่วยทำให้ระบบ การ ศึกษาเกิด

การแข่งขันด้านคุณภาพ เป็นทางเลือกให้กับผู้ปกครองและผู้เรียน รัฐให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการศึกษาเอกชนอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเอกชนไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ช่วงระยะเวลาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2560 เป็นช่วงการเปลี่ยนผ่านประเทศไทยเข้าสู่การพัฒนาประเทศตามกรอบยุทธศาสตร์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) และเข้าสู่ช่วงระยะเวลาของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ตลอดจนช่วงเวลาของการปฏิรูปการศึกษา และการปฏิรูประบบราชการตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในขณะที่สถานการณ์ภายในของระบบการศึกษาเอกชน แม้ว่าจะมีพัฒนาการและ จุดแข็งหลายประการ แต่ก็ยังประสบปัญหาในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นในส่วน ที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน โอกาสของผู้เรียน ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนการศึกษา และระบบการบริหารจัดการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่ต้องเร่งแก้ไขและพัฒนาอย่าง เป็นระบบ เพื่อให้ระบบการศึกษาเอกชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาของประเทศไปสู่เป้าหมายและทิศทางที่กำหนด (Office of the Private Education Commission, 2016 : ก-ค)

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2560 จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 33 โรงเรียน พบภารกิจที่เป็นจุดควรพัฒนาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ ด้านผู้บริหารในเรื่องการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ และด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา เรื่องสถานศึกษากำกับ ติดตามและประเมินผล การบริหารและการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง เหมาะสม ชัดเจน ในส่วนของความต้องการความช่วยเหลือที่โรงเรียนเอกชนได้เสนอแนะ คือ ให้หน่วยงานต้นสังกัดมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ (Maha Sarakham Provincial Education Office, 2017 : 4-9) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม เป็นหน่วยงานที่กำกับ ดูแล และบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชน จำนวน 33 โรงเรียน จึงได้ตระหนักและเห็นความสำคัญถึงการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการจัดการศึกษาให้ตรงตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อส่งเสริมการใช้กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ สนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนให้สามารถบริหารจัดการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพิ่มคุณภาพการจัดการเรียนการสอน พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานหลักสูตรและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางงานวิชาการ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม เพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชนให้มี

ความเหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการ อีกทั้งโรงเรียนเอกชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน อันจะทำให้โรงเรียนมีกระบวนการนิเทศภายในที่เป็นระบบ ชัดเจน ต่อเนื่อง และครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ผลการเรียนของผู้เรียนพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
- 2.เพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2561 จำนวน 819 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2561 ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 262 คน และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling Technique) โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และกำหนดสัดส่วน ตามขนาดของประชากรและใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน (Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ซึ่งสร้างตามนิยามศัพท์เฉพาะและกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน โดยมีการกำหนดจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 30 ข้อ ค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง.80 - 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง.29 -.57 และสภาพที่ พึงประสงค์อยู่ระหว่าง.25 -.77 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันเท่ากับ.90 และสภาพที่ พึงประสงค์เท่ากับ.81

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถาม จำนวน 262 ฉบับ ขอความร่วมมือกับผู้อำนวยการและครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการ

เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนทั้งหมด จำนวน 262 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 1 ได้แก่ การหาคุณภาพเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบความมุ่งหมายของการวิจัย และการวิเคราะห์หา ความต้องการจำเป็น ใช้สถิติพื้นฐาน ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) เกี่ยวกับการนิเทศภายในจากโรงเรียนเอกชน ที่มีแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 2 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน และครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมเป็นผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 6 คน

2. การประเมินความเหมาะสมของแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ที่พัฒนาขึ้นตามขอบข่ายกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เลือกใช้ข้อคำถามที่มีค่า ความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป 2) แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน คือ แบบสอบถามประเภทประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยประสานงานไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ให้ข้อมูล และเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์และจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการจดบันทึก ใช้เครื่องบันทึกเสียงและกล้องถ่ายภาพ

2. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและการศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีมาพัฒนาเป็นแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

3. ติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

4. ผู้วิจัยดำเนินการและประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 2 ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมพัทธ์ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทาง วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เกณฑ์แปลความความหมายจากค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสม โดยอาศัยแนวคิดของ (Boonchom Srisa-ard, 2013 : 82-126) ใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

กระบวนการนิเทศภายใน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	2.67	0.50	ปานกลาง	4.92	0.28	มากที่สุด	0.843	2
2. การวางแผนและกำหนดทางเลือก	2.72	0.48	ปานกลาง	4.96	0.21	มากที่สุด	0.824	3
3. การปฏิบัติการนิเทศภายใน	2.71	0.48	ปานกลาง	4.92	0.28	มากที่สุด	0.815	4
4. การประเมินผลการนิเทศ	2.59	0.51	ปานกลาง	4.93	0.27	มากที่สุด	0.903	1
รวม	2.67	0.49	ปานกลาง	4.93	0.26	มากที่สุด		

2. แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก 3) การปฏิบัติการนิเทศภายใน และ 4) การประเมินผลการนิเทศ ผลการประเมินแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

สภาพปัจจุบันในการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม พบว่าสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่าอยู่ในระดับ ปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับดังนี้ ขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนและกำหนดทางเลือก ลำดับรองลงมา คือ การปฏิบัติการนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ และการประเมินผลการนิเทศ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนิเทศภายในของโรงเรียนเอกชน ในปัจจุบัน ยังไม่มีกระบวนการนิเทศภายในที่ชัดเจน ยังขาดการประเมินผลที่เป็นระบบคือไม่นำผล การนิเทศติดตามมาเป็นกรณีศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Pichcha Sudthum and Suwat Julsuwan (2016) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทาง การพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่าสภาพปัจจุบันการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินผลและรายงานผล และยังสอดคล้องกับPraduddao Bandasak and Somchai Keawwangchai (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่าสภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยังสอดคล้องกับ Harris (1985 : 80-82) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการในการนิเทศการศึกษา หรือที่เรียกว่า POLCA ซึ่งกล่าวถึง Planning Processes (P) หมายถึง การวางแผนในการปฏิบัติงาน โดยคิดว่าจะทำอะไร กำหนดจุดมุ่งหมายของงาน พัฒนาวิธิดำเนินการ คาดคะเนถึงผล ที่จะได้รับจากโครงการ

สภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม พบว่าสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนเอกชนให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในมากขึ้น เพราะเป็นกระบวนการที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน และช่วยยอผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนให้สูงขึ้น เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับดังนี้ ขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนและกำหนดทางเลือก ลำดับรองลงมา คือ การประเมินผลการนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ และการปฏิบัติการนิเทศ ตามลำดับ สอดคล้องกับ Suriya Sunaart (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยมีความมุ่งหมายการวิจัย เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ศึกษาแนวทางการนิเทศภายในจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best

Practice) และเพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่าสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวางแผนและพัฒนานิเทศภายใน และยังสอดคล้องกับ Amornrat Rachjundee (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายใน สำหรับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น พบว่าสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การวางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศ ติดตาม ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะสถานศึกษามีความต้องการในด้านการวางแผนการนิเทศภายในให้มีความเหมาะสมกับครูผู้สอน นักเรียน หลักสูตร และเทคโนโลยีในปัจจุบัน เพื่อจะได้ ก้าวทันการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบใหม่ ๆ ที่ทันสมัย และพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Sangad Utaranan (1987 : 84 - 88) ได้กำหนดขั้นตอนการนิเทศไว้ 5 ขั้นตอน ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย เรียกว่า “PIDRE” ซึ่งขั้นที่ 1 คือ วางแผนนิเทศ (Planning – P) โดยสรุปคือ เริ่มจากการรับรู้สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และดำเนินการวางแผนการนิเทศจนกระทั่งได้แนวทาง ในการดำเนินการแล้ว ก็จะต้องจัดบุคลากรและมอบหมายงานให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รับผิดชอบ

ความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ได้จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การประเมินผล การนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนและกำหนดทางเลือก และการปฏิบัติการนิเทศ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ Suriya Sunaart (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยมี ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ลำดับที่ 1 คือ ด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีความต้องการในการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และนำผลจากผลการนิเทศทั้ง ทางด้านปริมาณและคุณภาพมาใช้ให้เกิดรูปธรรม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียน การสอนให้เกิดประสิทธิภาพในครั้งต่อไป

แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ได้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก 3) การปฏิบัติการนิเทศภายใน และ 4) การประเมินผลการนิเทศ ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน

เอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในของ Sangad Utaranan (1987 : 84-88) ; Office of the National Primary Education Commission (1998 : 8-10) ; Chalee Maneesri (2542 : 202) ; Krongtong Jiradechakul (2007 : 17) ; Preeyaporn Wonganutrohd (2010 : 232-235) ; Office of the Basic Education Commission (2012 : 8-21) และ Harris (1985 : 80-82) ได้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย 1) การศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก 3) การปฏิบัติการนิเทศภายใน รวมทั้งการสร้าง ความเข้าใจและการเตรียมการนิเทศ และการสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาวิธีการ 4) การประเมินผลการนิเทศ รวมทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจและการขยายผลต่อยอด และยกย่องเชิดชูเกียรติ สรุปได้ว่าได้กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก 3) การปฏิบัติการนิเทศภายใน และ 4) การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ เพื่อให้ได้แนวทางที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษา/นโยบายด้านการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Darunee Boonyu (2015) ได้ศึกษาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิจิตร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษามีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนการนิเทศ 2) ด้านการให้ความรู้ความเข้าใจ 3) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ 4) ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ และ 5) ด้านการประเมินการนิเทศ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Praduddao Bandasak and Somchai Keawwangchai (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทาง การนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทาง โดยรวมอยู่ในระดับมากแยกเป็น รายด้าน ได้ดังนี้ ด้านที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือกของการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 3 การสร้างสื่อและเครื่องมือในการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านที่ 5 การประเมินผลและรายงาน และสอดคล้องกับ Suriya Sunaart (2017) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีแนวทางการนิเทศภายใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน 2) ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน 3) ด้านการวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายใน

4) ด้านการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน และ 5) ด้านการเผยแพร่ขยายผลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนภายในโรงเรียน ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย ในการพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม จะประสบความสำเร็จ มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ได้นั้น มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ดังนี้

1.1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ควรมีการจัดอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาให้แก่โรงเรียนเอกชนในสังกัด ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และนโยบายด้านการศึกษาย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้บริหาร ครู และผู้นิเทศ ของโรงเรียน และเพื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนในทางที่ดีขึ้น

1.2 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ควรตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนากระบวนการนิเทศและรูปแบบของการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้บริหาร ครูและผู้นิเทศของโรงเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อจะได้เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และจะต้องมีการจัดทำข้อมูลการนิเทศภายในให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน เพื่อสะดวกต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากระบวนการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

1.4 ครูผู้สอน เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเพื่อเสริมสร้างความรู้ให้กับนักเรียน ควรจะต้องได้รับการพัฒนาในวิชาชีพและเสริมสร้างทักษะอย่างสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน ในบริบทของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

2.2 ควรมีการศึกษผลกรนำแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชนไปใช้ในการพัฒนา กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

References

- Amornrat Rachjundee. (2017). Development of Internal Supervision Guidelines for District Non-Formal and Informal Education Centre under KhonKaen Provincial Office of The Non-Formal and Informal Education. Master of Education Thesis: Mahasarakham University.
- Boonchom Srisard. (2013). *Statistical Methods for Research Volume 1*. 5th edition, Krunghthep: Suveiriyasarn.
- Chalee Maneesri. (2542). *Supervision of education*. 4th edition. Bangkok: Sophon Printing.
- Darunee Boonyu. (2015). Guidelines for Supervision in Phichit Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education. Master of Education Thesis: Nakhon Sawan Rajabhat University.
- Harris, B.M. (1985). *Supervisor Behavior in Education*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research*. Activities. Educational and Psychological Measurement.
- Krongtong Jiradechakul. (2007). *Internal supervision manual*. Bangkok: Than Aksorn.
- Maha Sarakham Provincial Education Office. (2017). *Government Action Plan for the Fiscal Year 2019 (Version of the Request for Budget Expenditure Year 2019)*. Mahasarakham: Office of Education, Maha Sarakham Province.
- Ministry of Education. (2003). *National Education Act 1999 and as amended (No. 2) 2002, and related laws and the Compulsory Education Act 2002*. Bangkok: The Teachers Council of Ladprao Printing House.
- Office of the Basic Education Commission. (2004). *Self-study documents, courses for school administrators and school administrators*. Bangkok: Transportation Organization of Thailand.

- Office of the Basic Education Commission. (2010). *Supervisory Guidelines for the Development of Educational Management Quality*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission.
- Office of the Basic Education Commission. (2012). *Development of supervisory processes within educational institutions*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission.
- Office of the National Primary Education Commission. (1998). *A set of media and supervision tools in school supervision*. Bangkok: The Teachers Council of Ladprao.
- Office of the Private Education Commission. (2016). *Private Education Development Plan 2017-2021*. Bangkok: Office of the Private Education Commission, Ministry of Education Ministry of Education.
- Pichcha Sudthum and Suwat Julsuwan. (2016). The Ways to develop of the School Supervision, Secondary of Educational Service Area Office Region 21. *Journal of Education, Mahasarakham University*, 10 (Special issue), 1180-1191.
- Praduddao Bandasak and Somchai Keawwangchai. (2017). Developing the of Internal Supervision Model of Smallsized School under the Nongbualamphu Primary Educational Service Area Office 1. *Journal of Educational Administration and Supervisor, Mahasarakham University*, 8 (2), 65-75.
- Preeyaporn Wonganutrohd. (2010). *Academic administration*. Bangkok: Bangkok Auxiliary Media Center.
- Sangad Utaranan. (1987). *Curriculum theory*. Bangkok: Mitr Siam.
- Suriya Sunaart. (2017). The Development of Guidelines for Internal Supervision. In the District Primary Education Office Nong Khai Area 1. Master of Education Thesis: Mahasarakham University.